

EGYETÉRTÉS

KOSSUTH FERENCZ főmunkatárs.

EÖTVÖS KÁROLY szépirodalmi főmunkatárs.

SZERKESZTŐSEG: BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 788.

Védőre postán v. helyben házhoz hordva. Egy évre... 40 kor. Egy negyedre 10 kor. Egy fél évre... 20 kor. Egy hónapra 5 kor. 60 sz.

ADONDITIONÁL. BUDAPEST, IV. VÁRMEGYE-UTCA 11. Telefon száma 708. HIRDETÉSEK ÉS NYILVÁNTARTÁS...

Mi számunk több közleményei: Vezetőnk: Vége a vasutas sztrájknak. A sztrájkbizottságot elállították. Ninos ameszta.

Vége a vasutas-sztrájkknak.

Egész nap úgy volt, hogy a még sztrájkban álló vasutasok nem tágtárnak és most mégis azt adhatjuk hírül, hogy vége a sztrájkknak. A hajnali órákban, hétfőn virradóra a sztrájkolók maradék csoportja végre belátta, hogy az egész ország érdekeivel szembe nem helyezkedhetik s jobb, ha veszített csata után bár, de visszafér a helyére.

Ha a körülmények és a közvélemény morális pressziója nem vilték volna rá erre őket, rá kellett, hogy vigye az a meggyőződés is, a melyet ma a kormány magatartásából és az ellenük indított hatósági eljárásokból meríthettek. Egyrészt a kormány azzal felelt a múlt éjszaka megszerkesztett békeajánlatra, hogy ahhoz nem köli magát, s főleg nem biztosít teljes amnesztiát, másrészt az ügyesség az elfogató parancsok egész sorával fordult a sztrájkolók vezetői ellen. Izgalmas következményekkel járt mindez s hozzájárult az a hír, hogy országsszerte önként jelentkeznek már a vasutasok szorgalmazta s a forgalom hoinap már zavartalanul megindul — ha kell nélkülük.

Ez események és hírek hatása alatt fordult a hangulat az itt Budapesten egybegyűlt vasutasok közt s az alább közölt jegyzőkönyvvel, amelyet egy éjszakai gyűlés eredményeképpen vettek föl. lezárult a sztrájk. Ideje is volt már, hogy eljőjön a békesség ideje az ország érdekében, de a vasutasok érdekében is. Elvárjuk, megköveteljük a kormánytól, hogy a megkorlátság gondolatát — amely a mai minisztertanácsban ugy látszik dominált — elejti, mert ez

immár békén visszatér emberek ellen eljármni nem volna sem okos, sem észszerű, de megengedhető dolog sem. Legyen teljes a béke!

A vasúti sztrájk ez utolsó napjáról a következő tudósításaink szólnak:

Minisztertanács előtt.

A sztrájkhatvány feloszlata után a vasutasok szétszétledtek a város minden részébe. Keresztkabban, vendéglőkben húzódtak meg és úgy virasították át az egész éjszakát. A tizenhárom bizottság a demokráta körben székelt. Az egyes csoportokkal úgy tartotta fenn a kontaktus, hogy két-két ember állandóan vitte szét a híreket a város minden részébe. Mikor elővázolt a két vasutas, másik kettő lépett helyébe s egy kis idő múlva ők vilték tovább a friss híreket.

Hajnaltája nagyon reménykedtek a vasutasok; meg voltak róla győződve, hogy a mai minisztertanács meghozza a kívánt békét. Delelőtt fél tíz órakor, még mielőtt Hieronymi gróf Tisza István miniszterelnökhez tanácskozással készült, fakerezte Ludwig Gyula elnökgazgató az Andrássy-uti hivatalában és egy teljes óráig konferencia volt, amelyen részt vettek gróf Serényi Béla kereskedelmiügyi államtitkár, Marx János igazgató, Stetina József miniszteri tanácsos és a budapesti jobb- és balparti üzletvezetők.

Az értekezlet után Hieronymi a budai miniszterelnöki palotába hajtatott.

A minisztertanács.

Delelőtt tizenegy óratól délután fél hétig tartott a minisztertanács gróf Tisza István miniszterelnök elnöklése alatt. Résztvettek Hieronymi Károly kereskedelmiügyi, Ploész Sándor igazságügyi, Nyiri Sándor honvédelmiügyi, Cseh Ervin horvát-szlavon és Szerbovizy Albert vallás- és közoktatásiügyi miniszterek.

A minisztertanács után fél egy órakor Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszter a M. A. V. elnökgazgatóihoz hajtatott. Ott Polónyi Géza, Barta Ödön, Visontai Soma, Barabás Béla, Zboray Miklós, Vázsonyi Vilmos, Lengyel Zoltán Sebess Dénes, Heltai Ferencz és gróf Bathiany Tivadar országgyűlési képviselők várták, hogy a választ meghallgathassák.

Ninos ameszta.

Az egybegyűlt képviselők a miniszterrel konferenciára ültek össze, amelyen az államtitkár, Ludwig Gyula és Marx igazgató is részt vett. Hieronymy először is arra kérte a képviselőket, hogy ne tekintsek magukat komiténak, amely a vasutasok nevében tárgyal, mert így nem jutnának vele semmi eredményre.

Polónyi Géza kifejtette, hogy itt nem komitéről van szó, hanem egészen más dologról. — A vasutasok — magyarázta a miniszternek — külön minden egyes ellen éki pártból fordultak és előterjesztették kívánatukat. Naink a párt értekezlete hozott a vasutasok ezen kívánalmá tekintetében egy határozatot. Ez prola

ma van. A párt három tagját küldötte ki: Barabás Belát, Barta Ödönt és engem, hogy mi a pártunk e határozatát hajtsuk végre akként, hogy járjunk közbe úgy a vasutasoknál, mint a kormánynál, hogy ez az országos csapás-mentől előbb megszűnjék. Ez a misszió egyik felét az éjszaka teljesítettük akként, hogy eljárva a vasutasoknál hosszas kapacatás után, a melytől nem akorok rész-tesebben szólnai, arra az eredményre jutottunk, hogy őket a mi általunk stipulált proppozícióknak megfelelőleg arra bírtuk rá, hogy kijelenték, hogy azon este ha a minisztertanács részéről illetőleg a kormány részéről a nyilatkozat tolték meg, hogy először az amnesztia tekintetében a kívánásuk teljesül, az fenntartják, másodsor, ha egy jó indiatu nyilatkozat tolték a mely nem öbn atziót l ralmaz, nem gtevételet és lekötelezettséget tartalmaz, csak azt a nyilatkozatot tartalmazza, hogy a kereskedelmiügyi miniszter jó indiatulog fogja vizsgálni tárgyává tenni az ő követeléseiket, azon esetben ő k kijelentik, hogy hajlandóak még ma éjszaka munkába állni. Erre most már mi szükseget láttuk annak, hogy ne csak a magunk pártja nevében járjunk el a képviselők urak, hanem megkérjük a többi testvéreinket pártjunktak is hogy mindannyian képviselések magukat ezen eljárásunkban és így tolték, hogy úgy az Apponyi-párt, mint az Ugronpárt, mint a neppárt kikötött megjelentek és azokkal együtt tolték ma éjszaka tszteleket, hogy a képviselők urat megjelnyük; mert az egyik oldalán már be van fejezve a dolog: ő k hajlandók arra, ezt kijelentik, hogy az emittelt feltételek mellett nyomban vállalkoznak a munkára. Nem komitéről van tehát szó, hanem arról, hogy a kormány látta az ellenük szol darítását a tekintetben, hogy azon este, ha a kormány, illetőleg a képviselők urak a megjelölt nyilatkozatot megteszi, akkor számíthat arra, hogy az ellenzék pártok s a maguk részéről, mint saját maguk által támogatott kérelmet teljesítik elő s ezt olyannak tekintik, hogy ezt a kérelmet a saját közbejárásukra is méltatják. Ezen tulmenőeg semmiféle komité-jellegűnek ninc.

Barta Ödön is alaposan kifejtette a miniszternek, hogy ez nem komité. A fő petenzsió párt tagjai értekezletén a bizottság azt künde ki, mert a párt egy határozat formájába állít emuniatonak notriatásába nem mehetnév benne oly részletességgel, mint amilyennel a nyugalom be yrealitására nevező szükseges volna, káidatstet bízott meg azzal, hogy emittetazenek övetlenek az illetőkkel, netaitai aggyalakat, serupuljakat, bizalmat ansagntat osszaknak el. — Mi — mondta Barta — megbízatásunkat befolyásolhat tekintetük volna egyszerűen avval, hogy a j-gyűzőkönyvet átadjuk, ha egyszerűen a levele hordó szerepre v. hallgatók; naidon az nban a kómanyak, hanem az országos szorgalmában állunk, k t-leségek mint part az mondai: itt vagyunk, rendelkezél, parancsok vóltok: képviselők urak, ha szükseges van rá, hogy az országok szorgalmat tegyék. Ha nem, akkor elvé-reztük mi-szonkat: akkor te-rádnak: emindenké tudomásul vessz, tudomásul vessz a párt, tudomásul vessz az ország. Mi most nem is akarunk, mi em is megvünk tovább.

Hosszas vita folyt ezután a fölött, hogy milyen körülmények közt térhetnek vissza a sztrájkolók a munkába, békén és baj nélkül. Ez ekkor következett a minisztertanács határozat: a melyet részletlenül közölt a miniszter. Először is azt — és ezt volt a vita további folyására döntő hatása — hogy: teljes amnesztiát ne várjanak a vasutasok a kormánytól. — A miniszterelnök — mondotta Hieronymi — a parlamentben ismételtén kijelentette a legtorozottabban, hogy ha a vasutasok a munkát felveszik péntek estig, akkor elő-zőr általános amnesztia adand, senki ellen megtorló lépés a munka abba hagyása miatt nem fog történni, másodsor módot nyújt nekik a kormány arra, és én azt kijelentem, hogy semmi kifogásom nincs ellen, hogy üzletvezetőség-ekint megtárgyalhadják az ő dolgaikat, azután az üzletvezetőség-ek komissziókat küldhetnek fel, ezútra megtárgyalja és a kormány a legjobb akaratú figyelembe fogja venni javaslatukat. Ennek a vasutasok péntek estig meg nem felelek.

A dolog további folyamánya azután az, hogy mivel péntek estig nem foglalták el állásukat, én kénytelen voltam gondoskodni arról, hogy azok helyett, a kik otthagyták a munkát, a munkát mások tel esítsék és ezáltal nekem lehetetlennek van tve az általános amnesztia kimondása, általános amnesztiairól tehát ma szó nem lehet.

Egy hang: Akkor békéről se lehet szó! Hieronymi: Lehetséges, de erről szó nem lehet. Az egyetlen kijelentés, amit tolték az, hogy attól fog függni a mindenki iránt való elbánás, mennyi idő alatt foglalja el állását, mennyire és milyen buzgalommal teljesíti az elfoglalt állásával járó kötelezettségeket. Ettől fog függni mindenkiel szemben az én eljárásom és a kormány eljárása.

Polónyi Géza: Ebben benne van — ha jól értem — az, hogy az eddigiekért büntetés nem lesz. Barta Ödön: Hogy la mindenki mindjárt belép. Hieronymi Károly: Bocsánatot kérek nincs ebben benne. Bocsánatot kérek általános amnesztiairól ma szó nem lehet.

Barta Ödön: Mennyünk tovább! Hieronymi Károly: Rögön megyünk tovább, ismetlem még egyszer: attó függ az eljárás, merve és moga, mennyi idő alatt foglalja el minden ki a maga aását. En semmiféle feltételt ebben a tekintetben ma el nem fogadok. Vagy elfoglalja az állását pure et simple, mindenféle feltételnélkül és teljesül a kötelezettség, és én, kijelentem, az országgyűlésen világoan, hogy én magam semmiféle gyűlöletes üldözési szenvedély által elragadtatni nem fogom.

Ez ma is kijelentem, hanem, hogy általános amnesztia adand, hogy azoknak se legyen büntetésük, akik a szorgalmat elhagyásán kívül más, su yosabb vétségeket követtek el, olyan vétségeket, am lyek egyenesen a büntető törvénykönyvbe ütöttek, nem a szorgalmat elhagyásán értem ez alatt, akik a büntető törvénykönyvbe ütözö csalóményeket követtek el, hogy ezeknek általános amnesztia adand, ez ma leh telenség. Egyáltalán kérem, a kérdés olyan, hogy itt kevés dolga lesz a büntető eljárásnak, hanem annál több dolga lesz a büntető eljárásnak, mert én magam, ugy hiszem, azon vádál szemben, hogy én a személyt iránt való bizonyos tendenciával járok el, a leghevesebben úgy eszelksem, ha mindazt amit lehet, a büntető bíróság bízom. Ez tehát az általános amnesztiaira vonatkozó kijelentésem. Szórol-szóra így folyt le a beszélgetés. A képviselőkre a rideg kijelentések e sora nem lett jó hatást, Visontai mindjárt meg is emeltte rá, hogy vele általános, országos sztrájk híret közölték s ha a vasutasokkal nem lesz béke, ő tart is ettől, Vázsonyi utóbb maga is bevesen ismetelte ezt.

Barta Ödön azonban nem ezt az oldalát vette a dolognak, hanem a visszatérés terminusra nézve óhajtott teljes tisztázást. — A kormány — szólt Barta — attól teszi függőve elárását az illetőkkel szemben, hogy mi-

kor foglalják el működési terület, és hogyan teljesítik feladatukat. Ebben nemcsak egy, hanem két terminus is van. Az egyik esetleg nem szóhat örök idők e, a másodikban azonban benne látom a terminust. És ha ezt folyó nyelvre feloldanám, akkor ez annyit jelentene: Aki 42 óra alatt a posztján van, az ellen a szolgálati szabályok alapján engedélt enség vagy egyéb tekintetben eddigi múlt-ödeéből eredőleg eljárás nem indultik. Ezt ötem, ez amnesztia, amnesztia arra, amiről körülbelül szó van. Itt nem arról van szó, hogy ha időközben valaki kirabol valakit, hogy ennek ellenében mit tognak csinálni, az más kérdés. Ha nem az áll, amit a képviselők ur mond, hogy attól teszi függőve elárását, hogy ki mikor lép be, akkor lehet, hogy az egyik ellen akár sem indítanak eljárást, ha egy hét múlva lép csak be, a másik ellen pedig meindítanak azért is, mert nem tegnap lépett be, hanem csak holnap reggel lép be. Azért kérek világoan, hogy a képviselők azt mondai, hogy akik 48 óra alatt elfoglalja a posztját...

Polónyi Géza: Kérem, én világoan értem a dologt. A kormány fenn akarja magának tartani a jogot, hogy azt, akik akart, állásait megfosztassa. Ez nagyon világo. Vázsonyi Vilmos: A zamélyzet egy részének, ezer embernek el akarja venni a kenyerét. Hieronymi Károly: Csak nem kell erre a térre terelni a dologt, mert akkor majd mi sem értjük meg egymást! Barta Ödön kérdésére nagyon világo a felelet.

A sztrájkhatványtól 1500, vagy nem tudom mennyi idegen ember, aki idegenből jött ide, egy garas nélkül, aki haza sem tudott menni épen azért, mert az ő eljárásuk folytán a forgalom megszűnt s nem tudott a legjobb akaratú sora hazamenni. Bocsánatot kérek, ha én ezzel az emberrel szemben azt az eljárást követem, hogy azt mondom neki, hogy miután te ennyi napig távol voltál, nem foglaltad el az állásodat, tehát ez meg az történik veled, nem méltányosan járok el. Ellenben, ha az, aki szorgalmat akar állni, miután tegnap feloszlott már a sztrájkhatvány s ma mindenkinek megadjuk a lehetőséget, hogy haza menjen, haz mondai, az, aki akar szorgalmat állni, ezt felhasználja, akkor bennittea az ő jóakarát, hogy a szorgalmat elfoglalja. Ez sem 24, sem 48 óra; megmondom neked. Ezek az emberek el vannak szorva, azt sem tudják, hová forduljanak, továbbá olyan tömegesen vannak itt, hogy ha mind egyfolyónak, akkor sem lehetne őket egyszerre ábrtírtolgatni. Aki most jön és jelentkezik, hogy elfoglalja a szorgalmat, vagy a ki hoinap jön és azt mondja, elfoglalt, vagy egy egyfolyó, szimp lex ember, aki nem is tudja megfogadni annak a horderejét, amit te, minék járunk el azzal szemben drakoi szorgattal?

Ellenben sok irányban már megviltak a vasalnak, esztörtökön már elutaztatott, pl. az a tisztviselő, aki a bukai vagy marégyhó vonalon volt. Most meg inkább elindult már irányokban is. Az mérlegelni tudja a dologt és ha dacára ennek az alkalmat mégis elmulasztja, ez nem esik ugyanazon besztámtás alá, mint az a másik. Hat én nem tudok itt pozitív szabályokat felállítani. (Egy hang: Az baj!) Igen, de olyan, mely a viszonyokban rejlik.

Azután még hozzászóltak a képviselők, de a hangulat mind ingereltebb lett s az egybegyűlték bizony abban a meggyőződésben távoztak egy órai tanácskozás után, hogy ebből béke nem lesz.

Buzdítás a további sztrájkra.

A Máv. igazgatóságának Andrássy-uti palotájából az ellenzék képviselők a központi demokráta-körbe siettek, ahol zsúfolásig telt termekben Vázsonyi Vilmos képviselő és klubelnök bejelentette, hogy a kormány nem fogja elfogadni a sztrájkolók követeléseit, ezért a sztrájkot folytatni kell. A képviselők válaszul kijelentették, hogy a sztrájkot folytatni fogják, amíg a kormány teljes amnesztiát nem ad. A beszéd során szóba került a sztrájkolók helyzete, a munkahelyük hiánya és a családok anyagi nehézségei. A képviselők biztositást kértek a további sztrájkra, hogy a kormány megértse a sztrájkolók helyzetét és tegyen lépéseket annak érdekében, hogy a sztrájkot megszüntesse.

Nem tudtam, nem tudtam, mentegetőzőt az özevgy, a lelke pedig fájt és sirva szeretett volna bevallani mindent. Tóbiás bácsi minden gyanakodás nélkül belenyugodott abba, hogy az özevgy azért adta berbe a birtokot, mert Jánosnak együtt akar a fővárosban lenni. — Persze, persze, egyetlen gyerek, félti, mondta az özevgynek. Okosan teszi, hogy anyai szanyával takargatja, bár János a maga lábán is meg tudna állni, mert derék legény. — Jobb mégis ha látom, nem tudnék nélküle élni, mondta az özevgy. — Okosan teszi, en is úgy féltém Eszti-két, mint a szemem világot. A Tóbiás bácsi beteges felesége nagyon szivere vette Balogné fázását. — Nem látlak soha többet talán, érzem, érzem, hogy kevés időm van még hátra, mondotta, s száraz, fonyadt karával át meg ártította az özevgyet. Azt hittem, sohsem valunk el, hogy a gyerekek is összeszoknak... Ki lesz már az én Eszti-kém anyja? Sokáig tartották agymást átölele, anyyi volt a szívükön, oly csordultig volt érzéssel, hogy szólni se tudtak. — Hát hoinap mennék, szólt meg végre Tóbiás bácsi, miért sietnek? — A rokonságot is meglátogatjuk, itt is, ott is töltünk néhány napot, a mennyit János miatt lehet. — Aztán fővárosi dáma lesz a szomszéd asszonyból, mondta tréfásan Tóbiás bácsi. Sok ott az ember, bizony féjhez akar. Es mo-olyogtak mind a hárman, Tóbiás bácsi tréfáin, de hamarosan elborult megingt arcuk s szótlanul, gondolkozva néztek maguk elé. A tágas szobában csend volt, csak a nagy fali óra ketyegett lassan, egyformán a falon. — En is kivettem volna, illő árt adtam volna érte, mért éppen Zellyő kapta?

Az Egyetértés tárczája.

A mint itt ülök.

Az Egyetértés eredeti tárczája. — A mint itt ülök, s nézem arczodat, ányék gyánadt nálam egy gondolat: hogy egykor édes Vilmám, angyalom eljön a tél, te gyöngye angyalom, s mindenre, a mi tavasszal virul, bambózik, nyílik, s hájában pirul, a mit remekbe alkot a természet, havas lepellel száll rá az enyészet. Merengve nézem szelid arczodat, s napfény nekem egy másik gondolat: hogy a fehér haj illik majd neked, s kéken mosolyg rám akkor is szemed. „Kis Vilmám,“ — mondom akkor is noxod: kezemben elfér akkor is kezéd; a multról olykor elbeszélgetünk, s egymáshoz hajlik fáradt, ősz fejünk. Gárdonyi Géza.

Esztike szökése.

— REGÉNY. — Irta: N. GRÁDI LÁSZLÓ. Jánosnak eszébe jutott Tóbiás bácsi mondanja, egyhá baj után jön a másik. Eszébe jutott, de azt nem felejtette el, a mit Tóbiás bácsinak mondott: nem félek semmitől. Megfogta édes anyja kezét s biztatóan mondta: — Ne féj semmitől, édes anyám, láid itt vagyok én. Vállalok minden terhet, csak te ne ne gyötörd magad, édes anyám. És most már mondj el mindent, mert én akarok szembe szállani a bajal. — Tönkte mentünk fiam, nincs semmi.

János ijedve ugrott fel. — Hogy lehet ez, édes anyám, hiszen van földünk, kiadtlotta. — Nincs, nincs semmi, a birtokot édes apád adósságra vette, egy fillér se volt belőle a miénk s most el kell adnunk, innen el kell mennünk, el el... — Az özevgy határozottan beszélt, de hangja, mikor az elmenetelt említtette, elcsuklott. Jánosra villámcsapásként hatott a hír, legalább is az jutott eszébe, hogy Eszti-két el kell hagynia. — Szörnyű, szörnyű, hebeget egészen le-sujta. Csak jó idő múlva jött magához. — De hát édes anyám, ha becsületesen törlesztük az adósságot, csak úgy a miénk lehet a birtok, mint édes apám életében. En lthton maradok s a Tóbiás bácsi tanácsával úgy eligazgatom, kezelem, mintha édes apám tenné. — Mindegy, mondta bámulatosan az özevgy, hiába minden. — De édes anyám, akkor itt valami titok lappang, mert csak úgy, ugy nem vehetik el az embertől a vagyont. Ha adósságra vette is édes apam a birtokot, akkor se lehet elvenni, nem lehet, erősködött János s izgatottan, nagy léptekkel járt, kelt fel s alá a szobában. — Beszéljél már ügyvéddel, arám? kérdezte hirtelen. — Az özevgy mehhökött. Mit mondj? Mi lesz jobb, hogy János tovább nő, kérdezősködjék, igent, vagy nemet mondani? Hallgatott.

— Elárvereznek? de miért, nem jár a fejembe, mikor mondta szakadozva János. — Kedves fiam, szólt hirtelen az özevgy, bidd el így kell a dolognak lenni. Ne kutas, ne kérdezz semmit, majd egykor megtudsz mindent. Még egyre kérlek, hallgass ide. — Hallgatlak édes anyám, mondta tompán János. — Nem akarnám, hogy bárki is utána kutasson a dolognak, nem akarom, hogy a valót megtudva szánjanak. Tehát, hogy minden feltűnés nélkül történjék a dolog, mondjuk azt, hogy berbe adtuk a birtokot. Ezzel minden kérdezősködésnek elejét vesszük. Mondd ezt János, kérlek nagyon. — Anyám, mondta könyörögve János, ha akarod, megteszem, de bocsáss meg, nem tudok a dologba belenyugodni. Olyan homályos előttem minden, nagyon homályos. Ezt a törvényt sem engedheti, kiadott szavára, védelemesen a fia. Anyam ne haragudj azért, a mit mondok. En teljesen megbízom benned, hiszen a tiéd minden, de hatha felre vezettek és én élek az árva jóval. — János, szólt fiát átölele az özevgy, ha szeretsz, hallgass, hallgass, ha szeretted apadát s szent előttem emléke. Kérlek nagyon, ne szólj semmit, nyugodj bele a dologba, ennek így kell lenni, hogy egy szörnyű szerencsétlenséget elháríthassunk. — Jól van, édes anyám, mondta János, belenyugszom, de egykor ugy-e megmondod, miért kellett ennek így történni? — Meg, meg, nyugtá az özevgy. János kábultan ment ki a szobából, rettenetesen marcangolta valami a lelkét. — Nagy szerencsétlenséget hártunk el, — ha apám szeretem, — ha szent előttem emléke — — — Oh, Istenem, Istenem, gyüts világot elmémbe, mondta szakadozva, kétségbeesve. Miért történik mindez? miért? Talán Tóbiás bácsi is tudta előre? s csak én nekem nem szabad semmit tudni? mert? — Kértezte tusadozva önmagától. El kell innen mennünk, sőt, a Tóbiás János s a kis lugaiba ment, ahol oly sokat ültek Eszti-kével. Az asztala egy nagy E betű volt vesve, szép virágfüzérrel körítve. Mikor meg ezt csinálta, dehoggy gondolta, hogy ennyi szörnyű csapás várakozik rá. Most már végre mindennek, ki tudja, hova veti a sors, ki tudja merre mennék. — Esztike, Esztike, — sőt, sőt, sőt János s az asztala hatatta fejét. Sokáig maradt így. Mikor ismét felemelkedett, arca nyugtaltabb volt. — Erősekn kell lennem, nem szabad édes anyámat busitanom. Tanulni fogok, szegény édes anyámnak legalább ebben legyen öröme, — mondta János és édes anyához sietett. — Édes anyám belenyugszom mindenbe,

minden kerdezősködésnek elejét vesszük. Mondd ezt János, kérlek nagyon. — Anyám, mondta könyörögve János, ha akarod, megteszem, de bocsáss meg, nem tudok a dologba belenyugodni. Olyan homályos előttem minden, nagyon homályos. Ezt a törvényt sem engedheti, kiadott szavára, védelemesen a fia. Anyam ne haragudj azért, a mit mondok. En teljesen megbízom benned, hiszen a tiéd minden, de hatha felre vezettek és én élek az árva jóval. — János, szólt fiát átölele az özevgy, ha szeretsz, hallgass, hallgass, ha szeretted apadát s szent előttem emléke. Kérlek nagyon, ne szólj semmit, nyugodj bele a dologba, ennek így kell lenni, hogy egy szörnyű szerencsétlenséget elháríthassunk. — Jól van, édes anyám, mondta János, belenyugszom, de egykor ugy-e megmondod, miért kellett ennek így történni? — Meg, meg, nyugtá az özevgy. János kábultan ment ki a szobából, rettenetesen marcangolta valami a lelkét. — Nagy szerencsétlenséget hártunk el, — ha apám szeretem, — ha szent előttem emléke — — — Oh, Istenem, Istenem, gyüts világot elmémbe, mondta szakadozva, kétségbeesve. Miért történik mindez? miért? Talán Tóbiás bácsi is tudta előre? s csak én nekem nem szabad semmit tudni? mert? — Kértezte tusadozva önmagától. El kell innen mennünk, sőt, a Tóbiás János s a kis lugaiba ment, ahol oly sokat ültek Eszti-kével. Az asztala egy nagy E betű volt vesve, szép virágfüzérrel körítve. Mikor meg ezt csinálta, dehoggy gondolta, hogy ennyi szörnyű csapás várakozik rá. Most már végre mindennek, ki tudja, hova veti a sors, ki tudja merre mennék. — Esztike, Esztike, — sőt, sőt, sőt János s az asztala hatatta fejét. Sokáig maradt így. Mikor ismét felemelkedett, arca nyugtaltabb volt. — Erősekn kell lennem, nem szabad édes anyámat busitanom. Tanulni fogok, szegény édes anyámnak legalább ebben legyen öröme, — mondta János és édes anyához sietett. — Édes anyám belenyugszom mindenbe,

— mondta János, — csak azt mondd meg, mit mondanak hasznabérőlknek, nehogy te is mást mond, meg én is. — Mondd Zellyő, fiam. János megdöbödött a Zellyő nevének hallatára, de nem szólt anyjának semmit. — Tehát Zellyő a bérő, jobban mondva övé lett a birtok? Ugyan miéle ok késztette erre anyámat? kérdezte magában, de feleletet nem kapott. Sötét volt előtte minden, mint az éjszaka, mely már rabortul a kis völgyi falura. VIII.

Az ispán, a jó ember, hamarosan elintézt mindent. Igazán nagylelkű volt, pár száz koldus forintot még adott is az özevgynek, persze csak azért, hogy legyen mivel elmennie a faluból. A szegény özevgy mindenbe beleegyezett, lelkét az utóbbi napok gyöttrődése egészen tönkretette. Menekülni szeretett volna minél előbb arról a helyről, hol minden a szörnyű titokra emlékeztette. El, el, messze vágyott, el olyan helyre, ahol nem tud senki semmit arról, a mi az ő lelkén, mint súlyos teher nyugszik, ahol nem lehet áruló hirtelen szegényesége. A fiával abban állapodtak meg, hogy legjobb lesz, ha a fővárosba mennek. Ugyis ott járt az egyetem, azután meg nagyon erősödött. János is, hogy ott jobban talál ő is munkát. Igen, munkát, mert most már csak magukra számíthattak. Azt nem szabad senkinek megtudni, hogy a birtok nem hasznabérben van, mert gyanut kelthetett volna. Jánosra szakadt a teher, az ő feladata volt a anyját eltartatani. Nehéz lélekkel gondolt a jövőre, de azért nem csüggedt, sőt szepített is mindent, csak hogy anyját megvigasztalja. János vidam s jó kedvű volt, pedig a szívét nagy fájdalom marcangolta.

Elutazásuk előtt való napon átmentek még egyszer Eszti-kékhez. Tóbiás bácsi nehezelt, hogy neki nem szóltak semmit a birtok bérbeadásáról. — En is kivettem volna, illő árt adtam volna érte, mért éppen Zellyő kapta?



utazni. Karlsruhe. Bécstől...

A szállítók fizetése 28 korona, a gyári... A szabad Liezeum közgyűlése...

mindennap nyilvánuló társadalmi jelenségek... A magyarországi hírlapiról nyugdíj... Táviratok...

A prágai diák-séta. Praha, apr. 24. A mai diák-séta, mely az első... A balkánról. Konstantinápoly, apr. 24. Sakir baba úsküli... A magyarországi vívóbajnokok...

1. Baró Springer G. p m Pusztán lov. Lewis... A közönség köréből. MARILLA május 1-én nyitják meg...

Sirolin. A LEGVALÓSBÓ TANÁRSOK ÉS ÖRVSZAKTOLAJNIA... SZÍNHÁZAK ÉS MULATSÁGOK. M. KIR. OPERAHÁZ. NEMZETI SZÍNHÁZ...

